

อำนาจบริหาร

อำนาจบริหาร

อำนาจบริหารในระบอบประชาธิปไตยของไทยเป็นคณะรัฐมนตรีซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน 35 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเพื่อให้ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน โดยมีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี ที่สำคัญมีดังนี้

1. บริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน
2. รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
3. คำนึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนทั้งทางชีวิตและทรัพย์สิน
4. แก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตที่เป็นสุข
5. ป้องกันเอกราชและความมั่นคงของประเทศ
6. การควบคุมราชการให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้เกิดผลดีต่อประชาชน
7. พัฒนาความเจริญให้กับประเทศชาติในทุกด้าน

คุณสมบัติของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี มีดังนี้

1. ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. ต้องไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภา
3. มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
4. อายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์
5. การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไปยกเว้นความผิดเกี่ยวกับความประมาท
7. ไม่มีลักษณะต้องห้ามต่าง ๆ เหมือนกับสมาชิกรัฐสภา

ข้อห้ามของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ที่สำคัญมีดังนี้

1. ขณะดำรงตำแหน่งห้ามมีตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน หรือองค์กรอื่นที่มุ่งผลกำไร
2. ห้ามมีหุ้นส่วนในห้างร้าน บริษัทต่าง ๆ
3. ห้ามทำธุรกิจ หรือรับสัมปทานจากรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
4. ไม่สามารถรับผลประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดได้

การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะรัฐมนตรี มีดังนี้

รัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้มีคณะรัฐมนตรีได้ไม่เกิน 35 คน รวมนายกรัฐมนตรี 1 คน = 36 คน โดยพระมหากษัตริย์เป็นผู้แต่งตั้งตามคำแนะนำของประธานสภาผู้แทนราษฎรโดยตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจะเป็นหัวหน้าพรรคที่มีเสียงข้างมาก และต้องเป็นสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรด้วย

การพ้นจากตำแหน่งของคณะรัฐมนตรี โดยสาเหตุต่าง ๆ เช่น การตาย ลาออก หรือมีลักษณะต้องห้ามต่าง ๆ การที่ผู้แพ้โหวตจากการลงมติของสภาผู้แทนราษฎร การยุบสภา และการสิ้นสุดของอายุสภาเป็นต้น